

Monumentnummer*: 507101

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 mei 1997
Kadaster deel/nr 82654/89

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Dokkum Noardeast-Fryslân Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Dokkum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Dokkum A 3199

Omschrijving**

Inleiding

Het WOONHUIS in Overgangsarchitectuur, waarin decoratieve elementen van de Art-Nouveau te herkennen zijn, is in 1907 ontworpen door J. Timmerman Pz. in opdracht van A.D. Bosch, die in hetzelfde jaar de gedateerde gedenksteen aan de achterzijde inmetselfde. Het betrof volgens de bouwaanvraag "het verbouwen van een gebouw (...) ter bestemming voor woonhuis". Wellicht heeft ter plaatse een winkel of een pakhuis gestaan, waarvan het bouw materiaal voor de binnenmuren is hergebruikt. Het pand is óf niet geheel naar de ingediende bouwtekeningen uitgevoerd, óf nadien gewijzigd. De meest opvallende verschillen zijn de detaillering van de dakkapellen en de kapvorm (afgeknot schilddak in plaats van mansardekap). Het pand ligt een op diep perceel dat aan de achterzijde uitkomt op het Noorderbolwerk. De op het achterterrein gelegen bijgebouwen vallen buiten de bescherming van rijkswege wegens gebrek aan monumentale waarde. Het woonhuis is in 1981 in pandig verbouwd, voornamelijk op de zolderverdieping.

Omschrijving Het woonhuis heeft globaal een rechthoekige plattegrond. De indeling van het woonhuis op de begane grond is ongewijzigd en bestaat uit de gang, met in het verlengde ervan een keuken en bijkeuken, langs een voor-, tussen- en achterkamer. Het pand bestaat uit één bouwlaag onder een afgeknot schilddak belegd met diverse soorten dakpannen: op het voorschild bruin geglazuurde kruispannen, op de zijschilden gedeeltelijk bruin geglazuurde kruispannen, zwart geglazuurde gegolfde Friese pannen, rode en ongeglaazuurde oud-Hollandse pannen; op het achterschild liggen zwart geglazuurde gegolfde Friese pannen. Op de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

nokhoeken aan de straatzijde twee eenvoudige bolknoppen. Het pand is drie raamtraveeën breed, opgetrokken in bruine bakstenen op een smalle gepleisterde plint en verlevendigd met banden ter hoogte van de onder- en wisseldorpel bestaande uit wit en groen geglazuurde bakstenen. De gevellijst is gemetseld in wit en bruin geglazuurde bakstenen. Voor het pand ligt een gemetselde, gele, bakstenen stoep met hardstenen hoekstukken, waarin voorheen de stijlen van een ijzeren hekwerk waren gelaten.

Voor de deur een hardstenen bordes. De Art-Nouveau paneeldeur heeft twee sierlijke, smeedijzeren composietbloemen voor de groen getinte matglaspanelen; het deurkalf en de deurpanelen hebben een eenvoudige versiering door inkepingen. In de voorgevel: twee H-vensters en de smallere deuropening onder een getoogde streklaag van bruin- en wit geglazuurde bakstenen; de trommelvelden zijn betegeld met tegeltafelen waarop papaverplanten zijn geschilderd (mogelijk van de firma J. van Hulst, Harlingen). De aflekdorpels zijn van bruin geglazuurde bakstenen met een waterhol. Op de dakvoet rust een kajuit met een houten front en gemetselde wangen, die verlevendigd is met een bruin- en wit geglazuurde bakstenen daklijst. De detaillering van de dakkapel is Neo-Classicismisch georiënteerd: de voorgevel bestaat uit hoekpilasters met een 'peen' op de schacht en een composietkapiteel; aan weerszijden klauwstukken op een paneel. De pilasters schragen een kroonlijst waarop een tympaanvormige gevelbeëindiging met een palmet. Het tympaan wordt bekroond door meloenvormige knoppen en een obelisk. In de dakkapel een tweelichtvenster met meerruits bovenlichten en gekleurd matglas. De achtergevel wordt gedeeltelijk oversneden door de uitgebouwde keuken. Boven de doorgang zit een klein glas-in-loodvenster met een bloemvoorstelling. Dit venster is verder gedetailleerd als de bovenlichten van de twee overige T-schuiframen in de achtergevel, namelijk onder een getoogde streklaag met gepleisterde sluit- en aanzetstenen. Het kozijnhout heeft een eenvoudige inkepingsversiering. De kunststenen trommelvelden zijn symmetrisch versierd met vogels en vruchten in laagrelief tegen een blauw gepigmenteerde achtergrond. Op het dakschild een eenvoudige, gemetselde dakkapel met hoekpilasters en een kroonlijst.

Het INTERIEUR van de woning is structureel vrijwel geheel oorspronkelijk en bevat ondermeer de volgende waardevolle interieuronderdelen. In de voor- en achtergang, gescheiden door een poortje, liggen hardgebakken vloertegels met imitatie-craquelé, een imitatie-mozaïekrand en gekleurde vloertegels met een bloemenrand, een lambrizing met geschabloneerde tegels, deuroplijstingen en beschilderde paneeldeuren met hoornen deurkrukken, een stucplafond met vruchtenschalen en muziekinstrumenten. In de achterkamer zijn in de raamomlijstingen de kamerblinden aanwezig, een zwart marmeren schoorsteen met hoekpilaster op de boezem. Het middenpaneel van het stucplafond heeft een levendige voorstelling in hoogrelief van vogels, heraldische schilden, bloemen en dito hoekdecoraties. In de schuifdeuren naar de tussenkamer gezandstraalde ruiten geleverd door de firma L. Joh. van der Meulen uit Leeuwarden met schalen met bloemen en vogels. De voorkamer heeft eveneens een rijke detaillering met ondermeer een omlijste tussenwand en schuifdeuren met gesneden panelen en aan bovengenoemde vergelijkbare, maar niet gesigioneerde, gezandstraalde glasruiten. In de omlijsting houtsnijwerk van twee liggende hondjes. Verder een zwart marmeren schoorsteenmantel met een betegelde haard en een gestucadoorde boezem. Het stucplafond is versierd met vruchten in hoogrelief. De panelen van de kamerdeur zijn voorzien van snijwerk. In de panelen van de omlijste vensterbanken een versiering.

Waardering

Het woonhuis in Overgangsarchitectuur naar ontwerp van J. Timmerman Pzn. uit 1907, is van algemene, cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde: - als karakteristiek voorbeeld van de Overgangsarchitectuur,
- vanwege de hoge mate van belang door het bijzondere materiaalgebruik en de ornamentiek,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de redelijke mate van belang van het object als beeldbepalend gebouw aan de Oranjewal binnen het beschermd stadsgezicht,

- vanwege de hoge mate van gaafheid van de architectonische kwaliteit van het exterieur en interieuronderdelen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis